

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 31 Aralık 2015
Sayı: 485

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İl İdaresi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifim ve gerekçesi
ektedir. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU

CHP İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Adaylar			
Esas Komisyon	İşleri			
Tarih:	29 Ocak 2016		E.No: 2/593	
Ysn. Uzm.	Bşk. Yrd.	Başkan	Gn. Sek. Yrd.	Gen. Sek.
				
TBMM BAŞKANI				

TBMM KANUNLAR VE KARARLAR BSK.LİĞİ
31 Aralık 2015
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
31 Aralık 2015
No: 15605

GEREKÇE

Kamuoyunda “İçgüvenlik Paketi” olarak bilinen 6638 sayılı Kanun ile, Türkiye’de “Hukukun Üstünlüğü” ve “Hukuk Devleti” ilkeleri neredeyse tamamen ortadan kaldırmış, temel hak ve hürriyetler adeta kullanılamaz hale getirilmiştir.

Hukuk Devleti ilkesinin güvence altına aldığı temel hak ve özgürlükler, AKP’nin Anayasa’yı, uluslararası insan hakları sözleşmelerini ve evrensel hukuk ilkelerini yok sayan tutumuyla, mülki amirlerin ve güvenlik güçlerinin insafına terk edilmiştir. Cumhuriyet Savcısının yerini Vali; Yargı ve Yasamanın yerini Yürütme almıştır.

6638 sayılı Kanunun getirdiği düzenlemelerle, “Temel haklar ve hürriyetler” arasında sayılan özel hayatın gizliliği, kişi dokunulmazlığı, yerleşme ve seyahat hürriyeti, haberleşme hürriyeti, toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı ile temel hak ve hürriyetlerin “amaçla orantılı” olarak sınırlandırılması ilkesi, Temel hak ve hürriyetlerin, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasa’nın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabileceği” ilkesi, kanunî (tabî) hâkim ilkesi, Kanun önünde eşitlik ilkesi, Hukuk devleti ilkesi, kuvvetler ayrılığı ilkesi, Anayasa’nın bağlayıcılığı ve üstünlüğü prensibi, suçta ve cezada kanunilik ilkesi, suç ve cezalara ilişkin esaslar çok açık şekilde ihlal edilmiştir ve özellikle insan hakları yönünden telafisi imkansız zararların ortaya çıkmasına zemin hazırlanmıştır.

6638 sayılı Kanunla getirilen düzenlemelerin özeti, Cumhuriyet savcısına ait yetkilerin valiye, valiye ait yetkilerin kolluk âmirlerine devredilmesi, kolluğun yetkilerinin ise genişletilmesinden ibarettir. Kanun teklifimiz ile, demokratik hukuk devletinin temeline adeta dinamit koyan bu düzenlemelerin, değişiklik yapılan Kanun metinlerinden çıkarılması hedeflenmektedir. Anayasa’ya aykırılıkların sürdürülmesi halinde, “hukukun üstünlüğü” ilkesi zedelenecek, kişinin temel hak ve özgürlükleri güvencesiz kalacak ve telâfisi imkânsız durum ve zararlar ortaya çıkacaktır.

Kanun teklifi ile Cumhuriyet Savcılarına ait yetkileri valilere veren ve onları adeta olağanüstü hal valisi haline getiren düzenlemelerin ilgili kanundan çıkarılması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11. maddesine (6638 sayılı Kanunun 15. maddesi ile) eklenen (G) fıkrasıyla, “Vali, lüzumu halinde kolluk amir ve memurlarına suç faillerinin bulunması için gerekli emirleri verebilir.” şeklinde bir düzenleme getirilmektedir. Böylece, bu fıkra ile, 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 161. maddesinde Cumhuriyet savcısına verilen “suçun aydınlatılması ve suç faillerinin bulunması için gereken acele tedbirlerin alınması”nı da içeren yetki ve görevler, valilere devredilmektedir.

Adli konularda emir verecek olan ve Cumhuriyet savcısının emrinde çalışması gereken kolluk âmirinin, vali tarafından yönlendirilmesi yürütmenin yargıya müdahalesi niteliğinde olup, demokrasinin belkemiği niteliği taşıyan “kuvvetler ayrılığı” ilkesi ile, “Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır.” hükmünü ihtivâ eden Anayasa’nın 9. maddesinin ihlâli anlamını taşımaktadır.

Kanun teklifinin 8 inci maddesi ile Anayasa’nın 2. ve 9. Maddelerine aykırı olan 6638 sayılı kanunun 15. Maddesinin kanun metninden tamamen çıkarılması amaçlanmıştır.

MADDE 2- 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 66. Maddesine 6638 sayılı Kanunun ile eklenen cümle, kamu düzenini ve güvenliğini veya kişilerin can ve mal emniyetini tehlikeye düşürecek toplumsal olayların baş göstermesi hâlinde vali tarafından kamu düzenini sağlamak amacıyla alınan ve usulüne göre ilan olunan karar ve tedbirlere aykırı davranışların, üç aydan bir yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılacağını öngörmektedir. Bu düzenleme ile, valinin tek başına karar alıp uygulamaya koyabilmesi ve -deyim yerinde ise-, mini bir olağanüstü hâl yetkisi kullanabilecek olması hasebiyle sakıncalıdır. Valinin emir ve talimatlarına uymayanlara hapis cezası verileceği belirtilmekte ve böylece yeni bir suç tanımı ihdâs edilmekte ve müeyyideye bağlanmaktadır. Düzenleme ile suçun unsurlarının idarenin karar ve tedbirleriyle belirleniyor olması, suçta ve cezada kanunilik ilkesine ve dolayısı ile, Anayasa’nın 38. maddesi hükmüne açıkça aykırıdır.

Anayasa’nın 2. ve 38. Maddelerine aykırı olan bu düznelemenin 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 66. Maddesinin metninden tamamen çıkarılması amaçlanmıştır.

Madde ile 5233 Sayılı Kanunun 13. maddesinin üçüncü fıkrasının madde metninden çıkarılması hedeflenmektedir.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

İL İDARESİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11 inci maddesinin (G) fıkrası madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 2- 5442 sayılı Kanunun 66 ncı maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

